

Ковальова О.І.*

НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОЛІТИКИ США В ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

Прихід до влади в США нового президента Барака Обама був переважно схвально сприйнятий в країнах Латинської Америки. У його передвиборчій спеціально розробленій для регіону програмі під назвою «Нове партнерство для Америк» [1] засвідчувалась готовність Сполучених Штатів до нового характеру співробітництва на засадах взаєморозуміння та поваги до національного суверенітету. Дані обіцянки здобули широку підтримку в регіоні й зуміли переконати у щирості намірів майбутнього президента США навіть таких найзапекліших критиків американської політики, як лідерів Венесуели і Куби – Уго Чавеса і Фіделя Кастро.

Проте, дана програма містила доволі суперечливі меседжі для країн регіону. Деякі її положення переконливо свідчили, що, попри декларації, Барак Обама не мав намірів вносити кардинальні зміни до традиційної латиноамериканської політики США. І коли почалась активна реалізація програми, стало зрозумілим, що дії нового уряду не відрізняються від дій попередніх, оскільки основною метою залишається просування винятково американських інтересів. Більше того, для здійснення свого впливу адміністрація Барака Обама продовжує застосовувати той же самий типовий набір методів і засобів: тиск на держави регіону, примус, таємні втручання, провокації тощо.

У своїй програмі Барак Обама наполягав на необхідності відновлення «традиційного лідерства» США в регіоні. При цьому в програмі робився особливий наголос на нагальності посилення саме бойової готовності США в межах регіону: фактично йдеться про мілітаризацію, насамперед, американо-мексиканського кордону, Колумбії та центральноамериканських країн. Після його приходу до влади уряд ухвалив рішення про посилення американської військової присутності в регіоні – переважно, під егідою боротьби з незаконним обігом наркотиків. В межах відповідної програми вже реалізовано декілька ініціатив, зокрема узгоджено використання Сполученими Штатами сімох військових баз на території Колумбії та двох – на території Панами.

У програмі Барака Обама вказувалось на необхідність проведення «агресивної та принципової» двосторонньої дипломатії по відношенню до Куби та Венесуели. Також наміри стосовно дотримання жорсткої лінії щодо Куби були висловлені ним у промові під назвою «Відновлюючи лідерство США у Америках» 23 травня 2008 р. у Майамі [2]. Проте, пізніше майбутній президент пообіцяв покращити відносини з Кубою. В перші місяці його правління були зроблені деякі кроки в цьому напрямку, зокрема, були зняті окремі обмеження на поїздки та грошові перекази американських громадян до Куби, а також на постачання харчів і медикаментів; проте останні досі не почали надходити до острова. Більше того, посилюється контроль за торгівлею з Кубою і збільшилась кількість компаній зі США та з інших держав Європи і Америки, покараних за порушення ембарго на торгівлю, накладеного на початку 1960-х рр. і нещодавно подовженого Барак Обамою. Крім того, у черговому звіті з тероризму Держдепартаменту США від 30 квітня 2009 р. Куба знову була визначена як країна-«спонсор тероризму».

Є підстави підозрювати США у причетності до державного перевороту в Гондурасі 28 червня 2009 р., в результаті чого від влади було усунуто президента Мануеля Селая,

* науковий співробітник Інституту світової економіки та міжнародних відносин НАН України

який встановив щільні зв'язки з антиамериканськи налаштованими «лівими» урядами Венесуели, Куби, Нікарагуа і Болівії. Офіційний Вашингтон здійснив певні кроки, які мали б переконати світову спільноту в засудженні ним недемократичних методів розв'язання політичних проблем. Проте, окремі факти свідчать, що традиційна для історії регіону практика повалення шляхом переворотів небажаних урядів і приведення до влади проамериканських навряд чи була виключена з арсеналу тактик латиноамериканської політики США.

Окремо слід згадати неодноразові звинувачення Мексикою Сполучених Штатів у цілеспрямованому створенні їй негативного іміджу на міжнародній арені й свідомого підбурювання антимексиканських настроїв у світі й у самих США. Це здійснювалось, серед іншого, шляхом перебільшення ступеня кримінальності й некерованості ситуації на території країни, масштабів криміналізованості й корумпованості мексиканського суспільства; звинувачення Мексики у провокуванні світової пандемії (поширення вірусу грипу А/Н1N1) тощо. Результатом цього була тимчасова міжнародна ізоляція Мексики, дискримінація працівників мексиканського походження в різних країнах тощо, а наслідком стало істотне та швидке падіння економіки цієї країни.

Серед іншого слід також відзначити активізацію у декількох країнах Південної Америки – в Колумбії, Болівії, Еквадорі й Перу – індіанських рухів, акції протесту яких, організовані і фінансовані окремими північноамериканськими громадськими організаціями і фондами, суттєво дестабілізують ситуацію в цих країнах.

Згадані вище, а також інші численні випадки у відносинах між Сполученими Штатами та державами Латинської Америки свідчать про те, що, попри обіцянки нового американського лідера щодо зміни характеру відносин в регіоні, в реальності у наміри Вашингтону входить відновлення свого політичного домінування, за необхідності навіть за допомогою силових методів.

Література

1. A New Partnership For The Americas. – Political Program of Barack Obama for Latin America / Organizing for America – http://www.barackobama.com/pdf/Fact_Sheet_Latin_America_FINAL_060608_IH.pdf
2. Remarks of Senator Barack Obama: Renewing U.S. Leadership in the Americas Miami, FL / Organizing For America – May 23. – 2008. – http://www.barackobama.com/2008/05/23/remarks_of_senator_barack_obam_68.php